

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla dr. Hollósy Tamás ügyvéd által képviselt I. r., **kk. II. r.**, és **kk. III. r. felpereseknek** dr. Csizmadia Attila ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság által 2007. október 10. napján meghozott P.21.000/2006/33. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperes által az I. -II. -III. r. felperesek, mint egyetemlegesen jogosultak részére 15 napon belül fizetendő marasztalás összegét 3.912.000,- (Hárommillió-kilencszáztizenkettőezer) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállítja.

Ezt meghaladóan az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni az I.- II. -III. r. felperesek, mint egyetemlegesen jogosultak részére 120.000,- (Egyszázhuszezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni 235.600,- (Kettőszáz-harmincötezer-hatszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, a fennmaradó 36.000,- (Harminchatezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II. és III. r. felperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 4.527.104,- Ft-ot és ezen összegnek 2005. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, és további 275.000,- Ft-ot, valamint ezen összeg után 2005. július 1.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, és 228.000,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára az adóhatóság külön felhívására 288.100,- Ft le nem rótt illetéket, míg kötelezte az I.-III. r. felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az állam javára adóhatósági felhívásra 30.800,- Ft le nem rótt illetéket.

Ítéletének indokolása szerint, ha az I. r. felperes néhai házastársa, valamint a II. és III. r. felperesek édesapja "A" 2003. június 17. napján közlekedési balesetben elhunyt. A balesetet okozó személygépkocsi vezetőjének az alperesnél volt a kötelező felelősségbiztosítása.

A Vas Megyei Bíróság Pf.20. 134/2005/13. sorszámú ítéletét, amely az alperest kötelezte nem vagyoni kártérítés megfizetésére - a Győri Ítéltábla a Pf.I.20.330/2005/4.számú ítéletével részben megváltoztatta, és az I. r. felperes részére fizetendő nem vagyoni kártérítést 800.000,- Ft-ra, míg a II.-III. r. felperesek részére járó nem vagyoni kártérítés összegét 1.500.000,- - 1.500.000,- Ft -ra leszállította.

A megyei bíróság a kihallgatott tanúk vallomása és a beszerzett igazságügyi mezőgazdasági szakértői szakvélemény alapján megállapította, hogy a néhai 2000 évtől kezdődően sertéstartással foglalkozott haláláig. 2001 évtől turnusonként 50 hízósertést nevelt 120 kg-os vágósúlyig, melyeket értékesített. "B" igazságügyi szakértő szerint a létesítmény alkalmas volt 4 db tenyészkoca, 50 db hízósertés, 120 kg súlyig történő hizlalására. Az I. r. felperesen kívül "C", "D" és "E" tanúk egyértelműen alátámasztották a sertéstartás tényét és volumenét. "A" halálát követően még két turnus sertés nevelése történt, a sertéstartás 2004. év közepén befejeződött. Az utolsó két turnusban a hizlalással kapcsolatos tevékenységet "D" végezte, akinek az I. r. felperes havonta fizette ki a munkája ellenértékét.

A megyei bíróság ítélezése alapján elfogadta "B" igazságügyi mezőgazdasági szakértő szakvéleményét a sertéstartás jövedelmezőségére vonatkozóan.

A szakértő a három év turnusonkénti tartási átlagköltségét 602.718,- Ft -ban határozta meg, így az egy turnusra eső nyereség összegét 1.295.322,- Ft-ra tette.

A megyei bíróság a szakvéleményt a jogalap vonatkozásában teljes egészében, még az összezszerűség körében egy korrekcióval elfogadta. Turnusonként 300 Ft/kg -os átlagárát számolva arra az álláspontra helyezkedett, hogy az öt turnus nyeresége 9.000.000,- Ft volt, amelynek nevelési költsége 3.010.890,- Ft (turnusonként 602.178,- Ft). A nettó nyereség 5.989.110,- Ft. Ezen összegből levonásba helyezte az alperes által már kifizetett 1.462.006,- Ft-ot, így a fennmaradó 4.527.104,- Ft megfizetésére kötelezte az alperest a Ptk.355.§ (4) bekezdése és a 345.§ (1) bekezdése alapján.

A néhai fagyújtással kapcsolatos tevékenységét a megyei bíróság éves szinten 100.000,- Ft-ban elfogadta, így 2004 és 2005 évre, valamint 2006 év júniusáig terjedő időszakra az alperest további 275.000,- Ft kártérítés megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperesek keresetének a teljes elutasítását. Igényt tartott a perköltség megfizetésére is.

Fellebbezésének indokolása szerint a megyei bíróság a tényállást tévesen, illetve hiányosan állapította meg, és abból helytelen jogi következtetést vont le.

Megítélése szerint az elsőfokú ítélet alapvető hibája, hogy a sertések mennyisége körében figyelmen kívül hagyta a jogszabályi előírásokat, amelyek az állatok számára, illetve értékesítésük igazolására vonatkoznak (21/1996. (VII.9.) FM rendelet, illetve a 41/1997. (V.28.) FM rendelet 34-36 §-ai, illetve 55. és 58. §-ai).

Álláspontja szerint a sertések esetében nem elegendő a tanúk vallomása alapján dönten, mivel a 218/1999. Korm. rendelet szerint az állatokat nyilván kell tartani.

A szakértői vélemény csak arra alkalmas, hogy a megjelölt számú állat tartásának lehetőségét az elhelyezés paramétereit tekintve kizárja, vagy megerősítse. Ebből még nem következik, hogy valóban annyi állatot tartottak.

Ugyanez a helyzet az értékesítéssel összefüggésben is. A felpereseknél nem lehet átlagos mutatókkal kalkulálni, az eladási adatokat a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk.

Hivatkozott arra is, hogy elmaradt a vizsgálódás, amelynek a tartás és az értékesítés törvényességéhez kellett volna fűződnie. A felperes bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, sem a tartást, sem az értékesítési adatokat, hitelt érdemlően nem bizonyították.

Hangsúlyozta, hogy a szakértői vélemény nem alkalmas annak igazolására, hogy a felperesek ténylegesen mennyi állatot tartottak, a tanúk pedig nem tudtak olyan adatokat szolgáltatni, amely a sertéstartás mennyiségét, illetve annak volumenét ítéleti bizonyossággal igazolta volna.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását, és az alperes perköltségben való marasztalását kérték.

Hangsúlyozták, hogy az alperes a pert megelőzően a felperesek kereseti kérelmének jogalapját elismerte, ténykérdés, hogy teljesített is a felperesek részére anélkül, hogy bármiféle bizonylatot kért volna.

Álláspontjuk szerint azon tényből, hogy valaki nem tesz eleget a jogszabály szerint előírt regisztrációs kötelezettségének nem következik a jogügylet érvénytelensége, sem a jogügylet létrejöttének bizonyíthatatlansága. A sertéstartással a néhai foglalkozott, ezért a felperesnek nem volt kellő információja sem a tartásról, sem az értékesítésről.

Hivatkozott arra is, hogy a Ptk. lehetővé teszi a bírói mérlegeléssel megállapított kártérítést, jelen ügyben is ez történt. A bíróság a tanúk vallomása, és a szakértői adatok figyelembe vételével mérlegeléssel döntött.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy mind a felvásárlók, mind az eladók között általában mellőzik a marhalevél, állatorvosi igazolás bemutatását, illetve kérését.

Hangsúlyozták, hogy a balesetet követően az alperes a felperesek részére havi 29.333,- Ft összegű mezőgazdasági járadékot fizetett, amelynek összege ítélethozatalig terjedően 1.462.006,- Ft.

Az ítéltábla osztotta az alperes azon érvelését, miszerint a beszerzett szakértői vélemény csak arra alkalmas, hogy a megjelölt számú állat tartásának lehetőségét kizárja vagy megerősítse, ebből még nem következik, hogy valóban annyi állatot tartottak és az eladási adatokat a felpereseknek kell bizonyítaniuk.

Ezért a fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel azt vizsgálta, hogy a Pp.235. § -a értelmében a további bizonyítás a perben megengedett -e.

E vonatkozásban a Pp.141.§ (2) bekezdése kimondja, a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni.

A Pp.235. § -a értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141.§ (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Ugyanakkor a Pp.3.§ (3) bekezdése szerint a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről előzetesen tájékoztatni.

A felhívott jogszabályi rendelkezések figyelembe vételével az ítéltábla az elsőfokú eljárás adatai alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a megyei bíróság a fentebb felhívott Pp.3. § (3) bekezdésében meghatározott kioktatási kötelezettségéről a peres felek vonatkozásában nem tett eleget. Kizárólag a 3. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldalán a végzésében hívta fel a feleket, hogy további bizonyítási indítványukat 8 napon belül jelentsék be a bíróság felé. Ugyanakkor felhívta a felperest, hogy amennyiben a felvásárlók nevét és címét tudja, úgy ezeket a tényeket is közölje a bírósággal 8 napon belül.

Ez a felhívás azonban a Pp.3. § (3) bekezdésében előírt kioktatási kötelezettségnek nem felel meg, ezért az ítéltábla a Pf.3. sorszámú jegyzőkönyvében (3. oldal utolsó

bekezdés, és a végzés) tájékoztatta az I.-III. r. felpereseket annak bizonyítása, hogy a perbeli időszakban milyen számú sertést tartottak, mennyit értékesítettek, kinek és mennyiért, őket terheli. Egyben figyelmeztette a felpereseket a Pp.141.§ (6) bekezdésében foglaltakra is.

Ezt követően a felperesek a Pf.4. sorszámú iratukban tanúként kérték meghallgatni a sertések száma, és leadására vonatkozóan "F", "G", és "H" tanúkat.

Az ítélőtábla 2009. június 25. napján megtartott tárgyaláson a Pp.249.§./2/ bekezdése alapján részbizonyítási eljárás keretében (Pf.11. sorszámú jegyzőkönyv) tanúként meghallgatta "F", "H" és "G" érdektelen tanúkat. A tanúk meghallgatásuk során egyöntetűen előadták, hogy régóta ismerik a felperesi családot, illetve néhai "A"-t is. Mindegyiküknek tudomása volt arról, hogy a néhai még életében sertéstartással foglalkozott, általában turnusonként 50 darab volt az állomány. A sertéseket jobbra házaknál adta el, mert így magasabb árat kapott érte, de esetenként felvásárló részére is leadásra kerültek a sertések. Mindegyik tanú járt a helyszínen is és saját maga is tapasztalta azt, hogy a néhai turnusonként átlagosan 50 darab sertést tartott, ami azt jelenti, hogy esetenként 49 darabot, de volt, hogy 52 darabot. "F" elmondta azt is, hogy ő saját maga is vásárolt a néhaitól 2 évben sertést. A sertések átlagsúlya 130-140 kg volt.

Ezen eljárási adatokkal az ítélőtábla a megyei bíróság ítéleti tényállását egyben kiegészítette.

Az alperes fellebbezése a jogalap vonatkozásában nem alapos, míg az összszerszerűség körében - figyelemmel az időközbeni részbeni teljesítésre - részben megalapozott.

Az ítélőtábla a részbizonyítási eljárásban beszerzett adatokat az elsőfokú eljárás adataival együttesen értékelve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a megyei bíróság megalapozott tényállást állapított meg, és az ebből levont jogi következtetése megalapozott és helytálló. Az ítélőtábla a jogalap körében osztotta a megyei bíróság jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat. Az alperesi fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

A Ptk.355. § (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást, vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A következetes bírói gyakorlat szerint elmaradt haszon megállapítására csak konkrét igazolható adatok alapján kerülhet sor, e szempontból a tervezett nyereségnek nem, csupán a tényleges haszonkiesésnek van jogi relevanciája.

Az tehát, hogy elmaradt vagyoni előny megítélhető legyen a perben annak bizonyítása szükséges, hogy ahhoz a károsult a károkozó magatartás hiányában a bizonyossággal határos valószínűséggel hozzájutott volna (BH.1984/401, 1988/106 és 1995/229).

Az ítéltábla a jelen részbizonyítási eljárásban beszerzett tanúvallomásokat az elsőfokú eljárásban kihallgatott "C", "D", és "E" tanúk vallomásával, valamint a beszerzett igazságügyi mezőgazdasági szakértői szakvéleménnyel együttesen értékelve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesek a Pp.164. § (1) bekezdése szerint őket terhelő bizonyítási kötelezettségüknek eleget tettek, és a peres eljárásban hitelt érdemlően tudták a néhai sertéstartásával kapcsolatos előadásukat igazolni. Ezen eljárási adatokat is figyelembe véve a megyei bíróság megalapozottan állapította, hogy néhai "A" turnusonként átlagban 50 darab sertést tartott és a sertések értékesítésének átlagsúlya darabonként 120 kg volt, ami turnusonként 6000 kg. Az öt turnus alatt 30.000 kg sertés értékesítése történt. 300 Ft-os átlagárral számolva az öt turnus árbevétele 9.000.000,- Ft. Az öt turnusra vonatkozóan a költség 3.010.890,- Ft volt a beszerzett szakértői szakvélemény alapján (turnusonként 602.178,- Ft).

Az öt turnus 9.000.000,- Ft nyereségéből levonásba kell helyezni a 3.010.890,- Ft költséget, így a tiszta bevétel 5.989.110,- Ft. Ezen összegből le kell vonni az alperes által az ítélelhozatalig megfizetett - a felperes által sem vitatott - összesen 2.077.000,- Ft-ot. Így a felpereseket elmaradt haszon címén 3.912.000,- Ft illeti meg.

Az ítéltábla nem osztotta az alperes azon fellebbezési érvelését, hogy a felpereseknek a sertéstartást marhalevéllal kellett volna igazolni. Nem vitatható, hogy a tartás vonatkozásban az alperes által meghivatkozott jogszabályi előírások érvényesülnek, de az ítéltábla álláspontja szerint a marhalevél hiánya nem eredményezheti azt, hogy az alperes mentesüljön az őt terhelő kártérítési fizetési kötelezettsége alól. Az alperes fellebbezésében a jogalapot vitatta, de ugyanakkor megállapítható, hogy elmaradt sertéstartásból származó jövedelem címén havi 29.330, - Ft járadékot fizetett a felpereseknek, ami a jogalap elismerését jelenti.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét - az alperes időközbeni részbeni teljesítésére figyelemmel - a Pp.252.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a marasztalás összegét leszállította.

A másodfokú eljárásban az alperes pervesztes lett, ezért az ítéltábla a P.78. § (1) bekezdése értelmében őt kötelezte a felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján bruttó 120.000,- Ft-ban állapította meg.

A per a korábban hatályban volt 6/1986 (VI.26.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségmentes, ezért az alperes a pervesztessége arányának megfelelő összegű illetéket köteles megfizetni a már hivatkozott IM. rendelet 3. § (3) bekezdése alapján, míg a fennmaradó illetéket az állam viseli a 2.§ (1) bekezdése és a 14.§ értelmében.

Győr, 2009. évi június hó 25. napján

Dr. Ábrahám Éva sk..

Vass Mária sk.. Lezsák

József sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró